

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сант.

Један маневар

— Последице руске револуције —

Од како су се у Русији прилике почеле сређивати и од како је Провизорна Влада успела да око себе прикупи све елементе огромне руске државе, ради настављања рата до крајње победе, у Немачкој и Аустро-Угарској почеле су се дешавати чудне ствари. Немачка влада, која је све могуће чинила да дође до засебног мира са старом, реакционарном Русијом, и која је са овом, нарочито у последње време почела кокетовати, одриче се изненада својих старих веза и односа и даје преко полуваничне штампе и Волфове Агенције изјаве, да је она водила борбу само против апсолутистичке Русије, а да она против руског народа, против нове, демократске Русије нема ништа и шта више радује се преокрету ствари у Русији. Истовремено с оваквим изјавама пуштају се званичне ноге, како је немачка понуда мира још увек отворена, како је Немачка готова да на новим основама преговара о миру, и уједно да би обмануо демократску Русију, канцелар Бетман Холвег, тобоже под страшним притиском народних елемената, обећава давање реформа.

Добија се утисак као да немачки владајући кругови, који предосећају неизбежну катастрофу и увиђају да их једино може спасти засебан мир са Русијом, да би ма колико прибавили поверење Провизорне Владе, а нарочито руских социјалиста, изводе један прилично невешт маневар, једну игру, која је врло провидна. Обећавањем корених реформа народу, немачка влада покушава очевидно да своје реакционарно обележје колико голико умањи у моменту, кад јој је засебан мир једина котва спасења. Побуне, које избијају у Немачкој и штрајкови стотина хиљада радника, који своје узроке имају искључиво у тешкој оскудици и како немачке владајуће кругове доводе у велику забуну, ови ипак покушавају да их искористе, пуштајући кроз велики део штам-

пе, како сви ти нереди имају и политички карактер, и баш на основи тих чињеница народу се обећавају „широке и корените реформе“. Међутим праву стварност открива нам „Сид доче Алгемајне Цајтунг“, који вели у једном чланку од речи до речи: „Они, који тврде, да немачки народ тражи реформе, у заблуди су, јер општим гласањем њему се не може дати да једе“. У сличном тону пишу и неки други листови, који не стоје под утицајем владајућих кругова. Види се дакле јасно, да нереди, побуне и штрајкови, који узимају све шире размере у Немачкој, потичу искључиво из узрока економске кризе, која је данас достигла врхунац у централним државама. Берлинска влада покушава, да их доведе у везу са преокретом у Русији, како би на основи свега тога могла отпочети преговоре о засебном миру са Русијом. Уосталом, чудне и комичне изјаве канцеларове о променама у Русији потврђују све то одвећ јасно. Да је пак све то један провидан и подмукао немачки маневар, доказ је поред осталог и то, да Немачка, која је одувек подржавала реакционаран режим у Русији, данас даје израза својим „великим симпатијама“ према слободној Русији. Већа иронија доиста се није могла замислити.

Нешто слично одиграва се и у Аустро-Угарској. Кад се имају у виду вазални односи ове према Немачкој, стиче се уверење, да је за покрет, који се развија у Хабзбуршкој монархији, дат миг из Берлина. Иако је сва аустро-угарска војска под немачком командом, мада по свима земљама Двојне Монархије жаре и пале немачки агенти и контролори, ова се изненада подиже против немачкога утицаја и хоће да се „еманципује“. На чело покрета ставља се тобоже цар Карло. Аустро-Угарска, која је „вековима давила и угњетавала масу народа, тежи сад за државном еманципацијом. Овај маневар несумњиво је диктован из Берлина.

Аустро-Угарска влада, која као и немачка увиђа апсурдност претпоставке, да ће демократска и слободна Русија хтети ма у каквој форми отпочети преговоре о миру са реакционарним централним државама, показује се тобоже такође расположена за давање реформа. Они, који су са руским реакционарним владама покушавали преговоре о миру и који су, служећи се најподлијим средствима били успели, да привремено подрију снагу моћне Русије, чине сада све могуће напоре, да преваре нову, слободну Русију. Вла да цара Карла показује „готовост“ да даје права и слободе народима, који су кроз векове сносили најтежи и најсрамнији јарам Хабзбурговаца. Она се нада, да ће посредством те чињенице завести Провизорну Владу ради започањања преговора о миру. То је такође маневар, који у свему одговара маневру немачке владе, и види се јасно, да су сба скована у Берлину и у једном истом циљу.

Али, аустро-угарски кругови запостављају једну масу чињеница. Они пре свега смеђу с ума, или бар свесно прелазе преко тога, да европски рат поред осталих има у првом реду, да реши и питање Аустро-Угарске, без чијег коначног решења не може никад бити успостављен дефинитиван мир. Савезници, сви без разлике, данас су више но икад сложени у томе, да се то питање једном коначно реши. Што се тиче Русије, она је баш највише због тога и ушла у европски рат и принела милионе жртава ради решења тога питања. Руски народ, носилац словенске идеје, био је увек једнодушан у томе, и та је једнодушност, ако је то могуће, не само повећана већ учињена дефинитивном после великог преокрета, изведеног у Русији. Конгрес радника и војника, на који су бечка и берлинска влада највише полагале, изгласао је једнодушно резолуцију, да се рат настави до потпуног слома централних држава. Цела Русија сложна је у томе као један човек, и солидарна у свему са својим Савезницима.

Што се пак тиче сло-

венских народа Аустро-Угарске, они знају, одакле имају да очекују своје слободе. При дебатама о давању реформа у хрватском и чешком сабору изражавају се јасне сумње у макакве реформе и истичу се вековне муке, невоље и гањања, коима су Словени били изложени под Хабзбурговцима. Словени под Аустријом гледају и данас, као и увек у моћној Русији своју заштитницу и од ње се једино надају своме ослобођењу. Њихова вера појачана је данас новим режимом у Русији. Демократска Русија свесна је свога узвишеног задатка, и она је већ показала своју решеност, да га по цену ма и највећих жртава оствари.

Ови најновији маневри централних држава пропали су, као и сви досадашњи. Међутим, они су веома поучни, јер су очевидан доказ трулости Аустро-Угарске и Немачке и весник блискога слома, пред којим се наши непријатељи налазе.

Страна штампа

»Демократизација« Немачке

»Форверц.« — Не изгледа, да је канцелар довољно озбиљно схватио садашњу ситуацију. Међутим, питање унутрашње политике постало је од скоро главно питање спољне политике. Ето, зашто, макако да је Немачка снажна, она не може остати, према својим противницима, најнапреднија држава у свету. Ми ћемо затворити пут ка миру, ако нас буду и даље сматрали као последње уточиште деспотизма.

»Фосише Цајтунг.« — Нико не може рећи данас, да ли ће садашњи канцелар то бити и сутра. Већина у рајхстагу тражи реформе без одлагања.

Америка у рату

»Њујорк Штатсцајтунг.« — Рат Америке против Немачке учинио је силан утисак на милионе Американаца немачког порекла. Ми треба да ступимо у редове Савезника и огромна средства земље морају се мобилисати бацити у арену против непријатеља. Председник не треба да се узнемирава односно Американаца немачког порекла. То питање не треба ни постављати. Земља упознала и одобрила факат. Ми се надамо, пак да ће у овим данима горчине и

вскушења, овакво држање бити оцењено у духу симпатије.»

»Цинцинати Фолксблатт.« — Ми се слажемо са председником. Рат постоји и сваки грађанин има да се повинује дужностима које му намеће ратно стање.

»Сен-Луј Вестлихе Пост.« — Не може бити никакве сумње односно држања грађана немачког порекла. Германо Американци немају потребе да истичу своју лојалност. Они су се већ показали грађани искрени и верни својој дужности.»

»Жорнал до Комерсио« (Бразилијански) — Улазак Сједињених Држава у рат значи за целу Америку почетак заједничке и сложне акције. Народи Америке имају да бирају између два једина могућа држања: узвинуте злочина или са пионирима слободе. Стара Европа бори се за слободу и правду. Све судбине човечанства у питању су. Наша је дужност да у свом одлучном часу не оставимо сему Северну Америку. Наша влада мора се солидарисати. Поступити друкчије значило би глупо самоубиство.»

Грчка штампа

»Неологос«: Питање о Цариграду.

Данашњи управљачи Русије, кроз уста најавитијег њихова министра кнеза Лъзова, предају свету своје нове погледе, објављујући да у питању о Цариграду Русија није надахнута империалистичким тежњама већ да га је покренула због рђаве турске управе и због гоњења над Грцима и Јерменима.

Желели бисмо да имамо опширније садржај изјаве руског председника министарства, јер бисмо на тај начин могли да погодимо у каквим су околностима и под каквим погодбама изговорене ове историјске речи, које чине крај једноме рђавом тумачењу и неспоразуму између грчке и руске цивилизације.

У сваком случају моримо признати да Русија, испитујући питање о Цариграду са сасвим новог гледишта, голица наше национално честољубље, повлађује вековечној грчкој раси, и признаје жртве које је Елинизам у Турској поднео ради повраћања, у тој земљи, цивилизације и слободе. И ово гледиште, сагласно са принципима које Споразум сматра као основне будућности, сагласно са декларацијом Уилсоновог који је изјавио да Америка ступа у рат ради патећег човечанства, сагласно и са жељом народа

Са ратних фронтова

Са солунског фронта

— Француски коминике —
Солун, 13. априла

Јуче су Руси и Италијани одбили непријатељске одреде. Средња артиљериска борба у зони Битоља. Један немачки аероплан пао је у пламену јужно од Дојрана.

Француски коминике

Париз, 13. априла

Бомбардовање француских ровова у близини Ла Фера спречено је дејством француских батерија. У области Ена, Французи су остварили извесне успехе југисточно од Серниа у Олноа и заробили војнике. Француске су трупе одбиле немачки напад који је извршен после артиљериске припреме у околини Ертебиза на плато Воклера. У Шампањи у близини брда Сан Ном, Французи су такође напредовали, заробили војнике и запленили један топ. Немци су покушали . . . код Мезонде-Шампањ више препада који су пропали. Непријатељски одреди оставили су многе лешеве на линији бодљикавих жица.

Париз, 13. априла
доцније

Артиљериска борба на целом фронту. Французи су артиљериском и митраљеском ватром одбили немачки напад северно од Воксалиона.

Потврђује се да су Немци претрпели јуче изутора крвав пораз при њиховом напалу на мајур Ертебин. Немци су поновили напад али су француске трупе извршиле против-напад и извадиле непријатеља из линија.

Винглески коминике

Лондон, 13. априла

Источно од Авренкура наше су трупе заузеле сеоце Билам. Италијани су у току јучерашњег дана нове успехе дуж нашег фронта између Кожеља и Скарпе. Задобивени је терен одржан.

Целокупан број војника које смо заробили од осмог априла износи 3029 од којих су 56 официра.

Наше су трупе лако напредовале јужно од Скарпе. У току борби у тој области заплениле су два

пољска топа.

Више хиљада немачких лешева налазе се на бојном пољу које смо ми сада заузели.

Месопотамија. — У току операција 8. и 9. априла у области Истабулата заробили смо 20 официра и 667 војника и запленили један тежак топ, 14 крупних митраљеза и велику количину пушака и муниције.

Наше су трупе извршиле изненадан напад 11 априла на сбили западно од Шат-ел-Адема на дивизију 13 турског корпуса. Непријатељ потиснут са положаја морао је да се повуче у другу његову линију која се налази на 10 миља северније. У току ове операције заробљено је 127 војника и 4 официра.

Румунски коминике

Јаш, 13. априла

Северно од Дорна Ватре активност патрола и слаба артиљериска ватра.

На Серету наша тешка артиљерија бомбардовала је непријатељске ровове друге линије где је примећена концентрација материјала. На Дунаву ми смо бомбардовали непријатељске радове у области Тулча.

Италијански коминике

Рим, 13. априла

На Красу, претпрошле ноћи, после јаке артиљериске борбе, непријатељ је напао наше линије на сектору Кастањовице. Успео је само да поврати истакнуту положај изгубљен дан раније. На осталом фронту непријатељ је био одбијен. Оборен је један непријатељски аероплан. Овијатичари су заробљени.

Руски коминике

Петроград, 13 априла

На западном и Кавкаском фронту пушкарање и активност извиђача.

Црно море. — Наша је крстарица разрушила грађевине у пристаништу Керасунде, и потпомогла од једног нашег торпиљера потопио је три турске транспортне лађице. У области Босфора наш је сумарен потопио две турске лађице.

Поморска битка пред Дувром

Лондон, 13 априла.

Војни критичар «Тајмса» износи да је Енглезима требало да покажу нарочити напор да би привукли немачке контра-торпиљере и да их нагнају да приме борбу пред Дувром. Јер кад год су до сада непријатељски торпиљери покушавали упаде, искоришћавали су своју велику брзину и кришом су бегали пошто бомбардују отворене обале. У току последње борбе Енглези су задоцнили са гоњењем јер су били приморани да спасавају непријатељске даљенике који се цене на 118 људи од којих су 10 официра.

Стање у Централним Државама Дејство руске револуције

Доста велики метежи избили су у Маџарској и у Чешкој. У Прагу сепаратистички је покрет почео јако да се повећава. Ослобођење руског народа пружило је чешком народу јаку жељу да оствари што пре своје националне аспирације и странка маџарске независности наша је у триумфу руске револуције један пример онога шта може да учини један организован покрет чији је вођ народ.

У Немачкој, штрајкови из дана у дан узимају све веће размере. Друштвена је узнемиреност таква да је довољно само једна искра па да избију најгоре катастрофе. Кајзер је молио шефа социјалистичке странке Шидемана, који има приступ у двор, да умири расстројство социјалиста одобравајући уставне слободе које су тражене. Више од четири милиона немачких социјалиста, не налуштајући владу формално, страхују данас да се боре против својих сопствених интереса и посматрају пруску победу као прави пораз за њих и «Ферверц» који је по дужности требао да изрази своју оданост немачкој монархији, далеко од тога да ублажи држање немачких социјалиста, он их раздгажује.

Погреб српског официра у Риму

Рим, 16. марта 1917

Овде је 14. текућег месеца умро у Англо-Американој болници резервни пешадијски капетан Вуле Павићевић, у грађанству

угледан мајстор у Војно-Техничком Заводу у Крагујевцу.

Изгубивши здравље у аустријском ропству пуштен је отуд пре кратког времена, али га ни благо италијанско подгебље и брижљива нега у овој ванредно лепо уређеној болници нису могли отети од смрти, на коју је у Аустрији још осуђен рђавом храном и нечовечним поступањем.

На погребу је учествовала талијанска војска са војном музиком и прописним почастима.

Сахрањен је на православној гробљу. Отело је извршио парох Сава Петковић са свештеником Николом Кривокућином.

Са покојником се дирљивим речима опростио друг из несрећног ропства резервни пешадијски поручник Љубодраг М. Карић, који је са покојником дошао у првој партији размењених инвалида.

Покојник је био и добар гриђанин и храбар официр. Жена му Зорка, кћи пок. Јакова Јаковљевића, бив. окр. начелника, остала је са децом у Крагујевцу.

Напаћеној души храброг Павићевића нека је покој. И његово ће име бити међу оним срећним, које ће историја српског ослобођења и ујединења записати златним словима за вечита времена.

С

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Берн. Према сигурним извештајима, узрујаност бугарског становништва узела је велике размере. Краљ Фердинанд не напушта двор. Стража је појачана.

Берн. — Непосредно се сазнаје из Софије да је бугарска полиција којом управљају Немци извршила нова хепшења људи из опозиције. Социјалистички посланици, који су у Собрању тражили мир примили су претска писма. Верује се да је та писма послала полиције по наговору немачких агената.

Берн. — Немачка је влада поново тражила од бугарске владе да јој уступи један део нове жетве али није успела.

Влада А Попевић

Катарини Харлеј

— У знак вечитог хвала —

На Српском Небу мутном
Јави се звезда једна,
Сјајна, као сунце,
Лепотом изванредна,

Топла, к'о љубав, коју
Осећа нежна маги
Према детету своје
Које с' неправде пати,

И кога груба сила
Тлачи, мрцзари гуши,
Што је велико умом,
По срцу и по души,

Што за Слободу, Правду
И живот радо даје, —
И тако све у борби
Векове мучно траје . . .

То је енглеска звезда,
Дошла је да заблиста
Приликом васкресења
Новог, распетог Христа.

И она засја дивно,
Да Српско Небо сину, —
Ал' са душманске стране
Једна гоаната мину;

Затутња ваздух страшно,
И то паклено тане
Погоди звезду сјајну,
Зада јој смртне ране,

И Она згасну намах
И паде с неба свела,
Ал' не на земљу тврду
Већ у наручја врела

Народа једног целог,
Кога љубљаше Она,
А кој' зајца сада,
К'о при погребу звона;

Своје отвори срце
И к'о у меком гнезду
Сахрани ову своју
Згаснулу, милу звезду,

И врхом свога мача,
Да је овековечи,
Зареца на свом срцу
Ове са срца речи:

Катарини Харлеј, Српство,
Ком' је и живот дала, —
Подигне овај спомен.
У знак вечитог — Хвала!
Солун, II. 1917. г.

Крло Гивон, академски инспектор

Херој двеју застава

После страховите борбе, која је била у околини Лођа западно од Ва шаве, руска оделења прегледала су бојиште ради прикупљања заосталих рањеника. Ове експедиције биле су спасне, јер су се немачке трупе налазиле расуте на све стране и вребале су Русе.

У току једног од ових извиђања, један млад добровољац, Александар Червијаткин, дечко од својих 14 година, откри тело једног руског ксњичког заставника, чија је застава остала увиђена под њим.

«Не треба да застава падне у непријатељске руке, рече млад војник, ја ћу је склонити.»

Скиде своје хаљине и обави заставу око свог тела. За то време оделење се било удаљило и Александар Червијаткин оста усамљен на бојном пољу.

Немци су непрекидно бацали на раван јаку светлост рефлектора. Мали војник би примећен и заробљен. Одведоше га у логор непријатељски и би придодан осталим Русима, које чуваху многобројни стражари.

Александар Червијаткин не заспа никако ове ноће у ропству. Он је размишљао, како да умакне. Наскоро завлада дубока тишина. Умор бејаше савладао генерала, после борбе без престанка, од неколико дана. И сами немачки стражари дремаху око непријатељских линија.

Храбри мали Рус измиле из средине заробљеничког логора,

Бугарска је влада истакла као разлог да је берба недовољна за бугарски народ који трпи велику оскудицу и да би уступио Немачкој један део житних намirnица проузроковао без сумње револуцију.

Петроград. — Целок, пни број ужасних људи од почетка револуције износи од прилике четири хиљаде.

Амстердам. — Избио је пожар у војном аеродрому у Берлиму, близу Брисела. Потпуно су уништене две инсталације за депелини али није било у њима ни једног дирижабла. Више других барака око ових инсталација потпуно су изгореле. Врло се да су пожар проузроковали три немачка војника из гарнизона у Бриселу и који су од онда нестали. Претпостав-

ља се да су пребегли у Холандију.

Лондон. — Јапански делегати за трговачку међународну конференцију која ће отпочети своје радње 17 маја у Риму, приспели су овде. Кроз неколико дана путују преко Хавра и Париза у Рим. Нова руска влада позвана је да истошље свога представника на идућу економску конференцију. Она је опуномоћила министра народне привреде да одреди представнике. Очекује се сада одговор Сједињених Држава, које су такође позване да одреде своје представнике на тој конференцији.

Кале. — Приликом последњег бомбардовања погинуло је осам људи.

прошли пут случајно изоставили.

Г. капетан Буча учествовао је у борбама на белгијском фронту, где је као официр рањен и онеспособљен. Чим је прездравио одмах је дојурно на источни фронт где је се сав предао раду без обзира на његову старост, нарочито око српских избеглица снабдевајући их потребама.

Г-ђа Финч-Котон такође ради неуморно око помагања српских избеглица, чија је прилежност за пример.

Г-ђица Мек-Фел и сестра Вилис, које су за време овога рата биле у Србији — а што смо ми раније заборавили напоменути — радиле су по болницама лечећи рањене и болесне.

Г-ђица Мек-Фел радила је у њемачкој болници дуже времена лечећи рањене и болесне и у времену грозне епидемије са највећим самопрегоревањем, што је највећи доказ љубави наспрам једног народа; а сестра Вилис је радила у Крагујевцу и околини по болницама без прекида прихватајући рањене и болесне. Радећи тамо она је упознала сва места у околини Крагујевца, и научила српски језик.

Ми смо срећни кад можемо бар на овај начин да одамо пошту овим хуманим радницама.

Пропао дирижабл.

Из Лондона јављају званично да је енглески дирижабл који је ишао у извидницу 8 априла изгорео на мору. Никакав се остатак није могао наћи. Посада се је вероватно удавила. Мисли се да га је непријатељски аероплан запалио.

На знање.

Из Париза јављају: Владе Француске и Енглеске извештавају да ће се у будуће укрцавати у лађе Црвеног Крста немачки заробљеници.

Келнерски штрајк

Сви солунски келнери објавили су данас штрајк и траже повишење плата.

Објава.

Сви писмени младићи, а српски поданици од 12 до 18. године, који би желели учити словослагачки курс, који ће у избегличком логору бити отворен,

нека се пријаве Комесару избегличког логора најдаље до 15. ов. мес.

Из канцеларије Владних Комесара 12. априла 1917. год. Број 1311. Солун.

Позива се.

Јован Поповић, свештеник позива се да се одмах јави Владним Комесарима.

Г. Светислав Милосављевић наредник, позива се да лично или писмом извести Финансијску делегацију у Солуну у ком је циљу положио 70 драхми за Светислава Милосављевића — Женева.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званични извештај — Солун, 13. априла. 12. априла ништа важно.

Једна одлука

Петроград, 13. априла Раднички скуп од 12 000 представника изгласао је једнодушно следећу резолуцију: »У име слободе ми ћемо победити, ми се закљичемо да ћемо ослободити Русију.«

Штракови су престали

Копенхаген, 13. априла Немачки су штрајкови престали због мера које је влада предузела да пошаље на фронт све штрајкаче.

Енглеске операције

Париз, 13 априла Колика је важност задобивених француских успеха, види се по томе, што Немци врше многобројне против нападе у области О Мун Ертебиз, Моронвилер. Ми држимо освојене положаје и поред силне артиљеријске ватре. Енглези су јуче заузелли село Гаврел, јак одбранбени немачки положај са целом потпорном организацијом на простору од три километра. Заробљено је више од 1000 војника.

Шта ће се тражити од Немачке

Париз, 13 априла Г. Шарл Игбер пише у „Журналу“. Ратна оштета од стране Немачке неће бити довољна. Немачки рудници морају нас снабдевати бесплатно угљем и гвожђем.

Дневне вести

Бомбардовање Битоља.

Ретко прође кој дан, а да Бугари не баци на Битољ мање или више граната разного калибра, често са загушливим гасовима и запаљивом смесом. Тако су прекјуче избацили на периферију вароши 81, а на сам центар 14 граната, наневши поред материјалне штете грађанству и пет жртава.

Евакуисање машина.

Према једној сигурној вести Бугари извлаче из дела Србије који они држе све машине из фабрике и радионица и носе у Бугарску. И то је један од знакова како и сами Бугари мисле на скору сеобу и неуспех.

Битољски пекари за сиротињу.

Пекари у Битољу искупили су међу собом 910 динара и предали окружном начелнику као свој прилог за тзвачњу сиротињу, који је подељен преко општинске управе.

Битољски су пекари овом очетном помоћу својих оскудних суграђана документовали и лепо појимање своје грађанске дужности и своје хумане осећаје.

Француски официри за битољску сиротињу

Једна група француских официра прикупила је међу собом

300 франака и предала начелнику окружном за битољску сиротињу. Они су сем тога, слали општини за сиротињу свакога дана сав хлеб који им преостане.

Ози су се официри и иначе одликовали својом љубављу према нашем народу, за који су показивали велико интересовање.

Нека им је хвала и слава!

Стална помоћ председницима и деловођама.

По представци Господина Министра Унутрашњих Дела Министарски Савет је одлучио, да се свима избеглим председницима и деловођама општинским издаје стална месечна помоћ од по тридесет динара, почев од 1. текућег месеца па све до њихова повратка на своје редовне дужности.

Озима који се налазе на војним дужностима одређена ће им се помоћ издавати преко њихових команди, а оним који се као избеглице налазе ван војске код дотичних финансијских делегација.

Капетан Буча.

Као сарадник — око помагања српских избеглица — у Енглеској мисији овде у Солуну, о којој смо недавно говорили у нашем листу, — налази се и енглески капетан Г. Буча као и Г-ђа Финч Котон, а које смо

беше стигао у руске шанчеве, и са поносом предаде своје команданту обе заставе.

Његово славно дело побуди силно дивљење у својј армији, и цар му даде и ако бејаше тако млад, највише војничко одличје.

Превоо А В.

Бронзане чете

Сем лупе тешке машине и шиштања лађе под којом се увијају таласи размрскане и раздробљене воде, ништа друго није реметило мир који је владао на лађи навезеној на морској пучини са изгацима.

Без гласа, без роптања наудбину, притиснути црним болем као шво су им црне руке, немарно су седели пугници; су-

хо им лице, као бронза им мрко чело равно зловима мркога колоса којј их носи на леђима преко морске пучине, оштре им опрљене јагодице, а груди им као огњено врело. Као Сфинкс што је својим каменним очима гледао у своју Драгану, светле им се очи управљене у снежне прекоморске горе, и гласом што је некад грмело легиона заљубљено мери: »Ура! за Крст, Правду и Слободу!« дахнуше хиљадама груди на пучини морској навезених бронзаних људи.

Тренутно тихи, мирни, као мрави; а сад: као бура на мору, као Јерусалимска звона, као са светих амвона брује речи завета.

И глас тај ветар носи далеко далеко; глас тај чују мајке наше и тешке децу своју: »Квири миде, не режите косе! Зар не

видите тамо далеко из стопа крвавих, камо су прошле наше горде чете, не ниче цете већ љути лави Црне им руке, сухо им лице, мрко им чело, глас им као бронза звечи, а очи им као огњено врело.«

С далеког мора, с високих гора, не иду већ лете преко снежних брда и носе буру. О, тешко вама пијане хорде! иде вам бура, а ту буру носе бронзаних људи чете!

На лађи, априла, 1916. год.
Мил. П. Зечевић

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Милоје Изановић, сврши позаник, каплар, јавља својим, да је жив и здрав браћом Миланом и Мићом п. пуковником. Адресовати му преко г. Д. Илића, ур. »В. Србија«.

Радионице морају изградити кола, железничке пруге и лађе које су у току рата пропале. Немачка чора за дуго година слати у Француску раденике ради обновљења запаљених вауроши.

Потопљене лађе

Атина, 13. априла Грчка лађа од 4100 тона на путу из Буенос-Ајреса за Лондон, потопљена је. Кружи вест да је такође потопљена лађа »Понтопорос« од 4049 тона.

САОПШТЕЊА

Рајко Вуковић инвалид из Дуваништа-Мачва моли пријатеље и другове да му јаве где се налази мој син Миливоје. Мој син био је при оступању у Врањској Бањи на лечењу. Миливоје је био у 4. пуку I позива Дринске Дивизије. Ко ми јави даћу му по могућству и награду. Одговор бр. поште 999.

Бора Димитријевић полиц. писар има карту од сестре из Србије у канцеларији Владних Комесара.

Најновије вести

Лондон 13. — Г. Томас Маршал, председник америчког сената молио је г. Балфура да говори пред конгресом. Г. Балфур се примио да говори заједно са г. Вивијани.

Париз, 13. — Према депешама из Гватемале, ова је сасвим пришла Сјед Државама.

Хаг, 13. — Немачка влада известила је дописнике америчких листова, који су остали у Берлину да не жели више њихово бављење у Немачкој. Ози су одмах решили да отпутују у Швајцарску или Данску.

Лондон, 13. — Јављају званично из Пекинга, да је Кина завршила припреме, ади објаве рата Немачкој.

Вашингтон, 13. — Приспевши у Сјед Државе г. Вивијани је изјавио: »Сваки ће Американац разумети, а ја морам резервисати прве речи за председника Сјед Држава, али ја ћу имати прилике да говорим са представницима штампе. Наша отаџбина у својој борби тежи за истим идеолом као и ваша.

Петроград, 13. — Француски социјалистички посланици отпутовали су за Москву где ће остати до краја недеље, а затим ће посетити фронт. Г. Албер Тома је ручао у енглеској амбасди.

Лондон, 13. — Велики број становника острва Исланда ступио је у канадску војску, а две хиљаде већ се боре на енглеском фронту против Немаца.

Љутовничкој општ. Г. Милановац. Молим известите моју фамилију да сам ја жив и здрав. Ако ми гу нека ме известе о њиховом здрављу. Вукомир Милетић општ. деловођа.

Антон Ф. Сгајић Дедина Крушевца п. 44 молим Крушевачки Црвени Крст да извести моју жену Миросаву у Дедини да сам жив и здрав и молим да ме Црвени Крст на горњу адресу извести о њима.

Миленију В. Радозановић Пожега извештава Светозар Радозановић, да је здрав.

Јаћим Тубић шумар моли Срп. Црвени Крст у Женеви да извести његовог сја Јеврема Тубића у Кривом Виру да је он жив и здрав и моли да му се јаве на пошту број XX.

Миодраг Поповић извештава свог таста Степу Јоксимовића рез. арт. поручника да је жив и здрав, моли да му пошаље новац јер је у оскудици на бр. поште XX.

У СРПСКОЈ КЊИЖАРИ
М. РИСТИВОЈЕВИЋА

На кеју уз ресторан Београд
улица Ники 35, Солун

Могу се добити: Граматике
оригиналне Метода Гаспејото-Са
уер од Војислава Петровића Срп-
ско француске и Српско енглеске
Речници Стевоваћа Српско
француски и Француско српски
повезани уједно и засебно.
Мали фотографисани францу-
ско српски.

Српске књиге све које су и-
зашле из штампе у Солуну за
време овог рата.

Речници за почетнике Срп-
ско француски и Српско тали-
јански.

Речник Српско Енглески и ен-
глеско српски од Луја Кана.

Календари српски од фине
хартије са сликом Његовог Ве-
личанства Престолонаследника
Александра.

Сифилис и све венеричне
болести лечи са потпуним
успехом

директор болнице венеричних
болести у Солуну

Д-р Арист. Христулду
прима у својој клиници
од 3 до 6 и по час. по подне.
Улица Егнатија бр. 314.

Нове књиге

Изашле су из штампе и пу-
штале су у продају ове књиге:

Са српског фронта. Од Ђ. Ла-
заровића. Цена 0'50 д.

На помолу. Од Ива Ђипка
Цена 1'50 д.

Косово или Бој на Косову
1389. год. у народним песмама.
Цена 1. дин.

Цвеће. Српска читанка. При-
редиле Љубица Карчевићева и
Василија Качандовићева. Це-
на 0'70 д.

Ружа. Српска читанка. При-
редиле Љубица Карчевићева и
Василија Качандовићева. Це-
на 1'50 д.

Божур. Српска читанка, При-
редиле: Љуб. Карчевићева и Васи-
лија Качандовићева. Цена 1'50.

Књиге се могу добити

1) Код издавача Николе Л.
Вркића, новинара, у уредништ-
ву »Велике Србије« у Солуну,
на чију се адресу треба обра-
ћати и за распродају;

2) Код г. С. Стефановића ца-
леника, на служби при Финан-
сијској Делегацији у Солуну;

3) У књижари српских књи-
га уз ресторацију »Београд« у
Солуну;

4) На фронту овлашћен је г.
М. Богдановић, фотограф, да
скупља претплату и врши по-
ручбине.

Част нам је ставити до знања српској војсци и
српској публици, да смо у Солуну, морско приста-
ниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ
„БЕОГРАД“

где се кувају само српска јела, а нарочито недељом
српска гибаница.

Потрудили смо се и набавили чиста природна
вина талијанска, француска и грчка а такође и фран-
цуски и грчки коњак.

За сваки дан: гулаш, ђулбастија и пржена риба
за доручак од 8 сати пре подне.

Јела чисто српска са свињском машћу.

Сервирање банкета прима по умереној цени.

Препоручујући се српској војсци и публици ме-
лимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ђира Васић, трг. Београђанин.
Васа Златаревић, ресторатер.

Уредништво „Вел. Србије
прима огласе по умереној цени.

Књижара

РАДИУМ

Улица Венизелос 7.

Има све врсте илустрованих листова, забавних
књига: француских, енглеских и талијанских. Про-
дајна цена као у Француској.

Велики избор хартија за писма, Сатова, арти-
кала и прибора фотографских најпризнатијих фаб-
рика »Кодак« и »Лимијер«.

Извршује све фотографске радове за 24 часа.
Огромно стојариште парфимерије и артикала
за тоалету.

Разне робе стакларске, посуђа и кухињских
потреба. 2—30

Ко једном попуши цигарету „Салоника« тај ће се уверити
о њеној каквоћи зато:

Препоручујемо г. г. пушачима да и даље
пуше само цигарете из прве и највеће фабрике
цигарета

„Салоника“

Каиро — Александрија — Солун

Најбоље и најкусније цигарете и дуван
СВИХ ВРСТА.

Награђена пр. м највећом наградом на изложби
у Филадельфији

На продају у свима дуванциницама, нарочито
„Миродато« и дуван за луле.

Српско Трговачко Друштво а. Д.
СОЛУН

Улица Победе бр. 11, на кеју до биоскопа „Пате“.

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.

Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Швајцарску и
све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује у свима монетама
поштанским упутницама.

Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме има
новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Друштво стоји под непосредним надзором Краљ. Срп. Владе
и Врховне Команде преко нарочито одређеног делегата.

Обавештења бесплатно.

УПРАВА.

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ БОЛЕСТИ

Др. АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице за заразне болести

Прима свакога дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апо-
теци ул. Франк бр. 35. — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у
своје стану, ул. престолонаследника Ђорђа бр. 35. — упоредно ул. са булеваром
краља Константина.

Поткожна убризгавања Неокатварзана као и новог француског препарата
»Галил« противу сифилиса.

Париска хируршка зубна клиника
Др. Х. Салтиел и С. Арама

Са париског универзитета

Најмодернији зубно-технички
радови извршују се у кратком
року и најсолидније.

СОЛУН, ул. Птеломеон 37, угао
улице Венизелос 97.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кики	дин.	1'---
„ Гиубек	„	0'80
„ Јаки	„	0'65
„ Аџрос	„	0'50